

KAISU TUOKKO VALHE

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

© Kaisu-Maria Toiskallio ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-47640-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

*Omistettu parhaalle ystävälleni.
Elisabeth My Dear, sinä olet ollut yksi elämäni
parhaita asioita jo yli 30 vuoden ajan.*

Jag visste var du varit
Var du en gång kom ifrån
Och en gång var din historia också min
Som musik man bara hör
När man kan tala samma språk
När man delar alla hemligheter
Stora som små

KENT "ÄRLIGHET RESPEKT KÄRLEK"

PROLOGI

Vaasa

Mies otti käteensä jugurttipurkin ja punnitsi sitä kädessään. Hänen kolikkonsa riittäisivät joko siihen tai pakettiin leipää. Punainen lappu kiilsii hänen silmissään ja hän päätti ottaa jugurtin. Se rauhoittaisi ehkä vatsaa, joka oli ollut huonona jo muutaman viikon, ehkä jo muutaman kuukauden, mies ei ollut enää perillä siitä. Terveystiedot olivat toisarvoisia hänen elämässään, jossa päivät toistivat kulkuaan. Oli löydettävä juotavaa ja jonkinlainen yöpaikka.

Alkukevät oli ollut luksusta. Hän oli viettänyt sen hylätyksi luulemallaan mökillä, elänyt herroiksi, juonut kyllä joka päivä, se oli elinehto, mutta kallistanut päänsä joka yö pehmeään, kuivaan, homeettomaan tyynyyn, hän oli jopa vaihtanut tynnyliinan lakanakaapista silloin tällöin. Niin äiti oli häntä pienenä poikana opettanut. Äiti. Mitähän äiti mahtaisi miettiä hänestä, jos näkisi miten pojan elämä oli mennyt. Hän halusi ajatella perhettään, sekä sitä lapsuuden että sitä, jolla elämä oli häntä siunannut, niin harvoin

kuin mahdollista. Hän oli sopeutunut sellaiseen tapaan elää, ettei hänen tarvinnut, hän ei uskaltanut ajatella. Hän heräsi, yritti pitkittää sitä hetkeä mahdollisimman kauan, ja kun hän oli herännyt, hän teki kaikkensa, että saisi kasaan päivän annokseen tarvittavat rahat, tai lainasi joltain. Kun pää oli riittävän sekaisin, ei ollut tarvetta miettiä menynyttä, ei tulevaa.

Yösijaa ei enää ollut. Mökin omistajat olivat säikäyttäneet hänet pahan päiväisesti, perheen teini-ikäinen poika oli ajanut häntä takaa pesäpallomailan kanssa. Hän ei aikonut miettiä sitäkään.

Kun hän pääsi kassalle, hän oli huojentunut, että silmä oli tuttu myyjä. Vanhempi nainen työskenteli kaupassa silloin tällöin, ja hänen lempeä hymynsä miestä kohtaan oli tehnyt monesta kauppareissusta vähemmän hankalan. Joskus oli niitä kertoja, että vartijat piinasivat häntä, seurasivat perässä ja puhuivat kovaan ääneen siitä, miten kauan kestäisi saada pois hänen hajunsa, yksi oli kerran jopa tarjonnut hänelle saippuaa ostoskärryyn. Ja useimmiten myös myyjien ilmeestä näki, ettei hän ollut toivottu asiakas. Hän ei silti tuominnut heitä, olihan hänkin ollut joskus heidän kaltaisensa. Ajatellut olevansa parempi kuin joku haiseva juoppo, väistellyt kohtaamisia laitapuolenkulkijoiden kanssa, korkeintaan nyrpistänyt nenäänsä näille kerjureille. Se oli toista aikaa ja toista elämää. Ei hänkään ollut tätä suunnitellut tai halunnut. Mutta elämä vei kaiken mitä oli antanut, ja nyt jäljellä oli selviytymistaistelua päivästä toiseen.

Myyjä hymyili hänelle iloisesti ja sujautti mukaan ilmaisen näytepakkauksen kaurakeksejä.

Miehen silmiin nousivat kyynleet, ja hän nosti kätensä sydämelleen. Myyjä nyökkäsi, toivotti mukavaa päivänjatkoa ja kääntyi seuraavan asiakkaan puoleen.

Mies käveli ulos kaupasta ja avasi jugurttipurkin saman tien, kulautti ahnaasti jugurttia mahaansa. Jugurtin juominen keskeytyi, kun häntä repäistiin olkapäästä tiukasti. Kallisarvoinen purkki tippui maahan ja sen sisältö alkoi levitä asvaltille.

”Tänne se keksipaketti!” tiukkailmeinen nuori vartija komensi häntä.

”Mutta tämä annettiin minulle”, hän mutisi ja ojensi jo lannistuneena pakkausta.

”Se kuuluu maksaville asiakkaille, ja sen saadakseen pitää ostaa kaksi keksituotetta.”

Vartija nykäisi paketin häneltä ja piteli sitä kahdella sormella kuin käsittelisi jotain saastunutta.

Mies kumartui nostamaan jugurttipurkkiaan, mutta juuri kun hänen sormensa olivat osumassa siihen, vartija potkaisi sen kauemmaksi.

”Ja nyt painut vittu sinne johonkin koloon, mistä olet tänne ryöminytkin!” Vartija tönäisi häntä selkään, ja mies kaatui satuttaen polvensa ja sotkien kätensä jugurttiin.

Vartija lähti takaisin kauppaan, ja mies näki hänen heittävän keksipaketin tuulikaapin roskikseen. Mies nousi ylös, nosti jugurttipurkin ja tunsi, ettei siellä ollut enää paljoa jäljellä. Hän lähti linkkaamaan kohti toria, tänään pitäisi saada rahaa jostain, ja pian.

Päästyään torin kulmalle mies istui alas ja laski pahvimukin jalkojensa juureen. Hän mietti jo viinan ostamista velaksi, Hugolta sitä saisi, mutta se tulisi kalliiksi. Aurinko

paistoi liian kirkkaasti hänen silmiinsä ja hän siristeli niitä, kun hänen eteensä pysähtyi mies, joka ei sanonut mitään, nosti vain sormen huulilleen, kaivoi 20 euron setelin lompakostaan ja antoi sen hänen käteensä. Mies ei voinut uskoa onneaan, ja hän kiitteli hyvän tekijää vuolaasti. Tästä tulisi sittenkin hyvä päivä.

LUKU 1

Eevi otti kirjan uudestaan käteensä ja yritti vielä lukea uudestaan sen prologin. Hetken yrittämisen jälkeen hän antoi periksi ja laski kirjan yöpöydälle pinon päällimmäiseksi. Hän ei halunnut nyt lukea mitään ahdistavaa tai pelottavaa, ja sitä ruotsalaisdekkaristin uutuus olisi epäilemättä hänelle tarjonnut. Aiemmin Eevi oli rakastanut lukea illalla viimeisenä dekkareita, hän oli nauttinut jännittävien tapahtumien ja yhteiskunnallisten ongelmien käsittelystä sekä päähenkilöiden oman elämän draamasta, mutta nyt se kaikki tuntui liialliselta. Hänellä ei ollut tilaa mielessään maailman pahuudelle, hän vältteli myös uutisten seuraamista, ja sekin oli hänelle poikkeuksellista. Eevi oli alkanut kaivata yhä pahenevien uutisten rinnalle edes jotain hyvää vastapainoksi. Tuntui, että toinen toistaan negatiivisemmat aiheet hallitsivat mediaa.

Parisängyn toisen puolikkaan keskeltä kuului tuhinaa, ja Eevin valtasi lämpöinen ja valoisa olo, kun hän silitti varovasti etusormellaan vauvan pyöreää poskea. Tuo ihmeellinen olento oli saapunut hänen maailmaansa, ja muuttanut

sen kertaheitolla. ”Kiitos, että tulit, ja valitsit minut äidiksesi”, hän kuiskaili usein pienelle nyytille. Hän oli niin pitkään haaveillut äidiksi tulemisesta. Kun tämä haave ei ollut vielä vuosienkaan jälkeen toteutunut, oli hän alkanut luopua jo toivosta. Sitten oli tapahtunut jotain ihmeellistä, ja hän oli kuin olikin tullut raskaaksi. Eevin kasvoille nousi hymy, ja hän hätkähti hieman, kun Mirekin askeleet kuuluivat olohuoneesta. Tämä astui nykyään aina niin varoen, ettei vauva säikähtäisi tai heräisi. Makuuhuoneen ovi aukesi ja Mirek katsoi Eeviä hymyillen.

”Siellä näköjään pienempi vetelee jo ihanasti sikeitä. Ottaisitko vielä jotain juotavaa tai syötävää? Ajattelin vielä mennä pihalle istumaan hetkeksi.” Mirek puhui hiljaa ja pehmeällä, hivenen hiprakkaisella äänellä. Eevi pudisti päätään hymyillen, ja nyökkäsi yöpöydän suuntaan, jossa hänellä oli avaamaton kookos-ananas-smoothie ja muutama kaurakeksi eiliseltä illalta.

Heidät oli kutsuttu Juurisille juhannusaaton viettoon, ja Eevi oli suostunut, vaikka häntä jännittikin yhä lähteä vauvan kanssa kotikulmia pidemmälle. Maj-Lis ja Juuri-nen olivat kuitenkin saaneet Eevin suostuteltua, ja hän oli onnellinen, että he olivat menneet. Juurisen valmistama juhannusmenu oli hakenut vertaistaan, skagenröra ja hiillostettu nieriä maistuivat taivaallisen hyvälle varhaisperunoiden ja lime-kapris-jogurttikastikeen kera, ja Maj-Lis oli saanut heidän pienokaisensa jopa nukahtamaan syliinsä. Eevi ja Mirek olivat saaneet hengähdystauon ja hetken aikaa aikuisten kesken. Mirek oli juonut useamman oluen, eikä se haitannut Eeviä, hän oli itsekin maistanut pitkästä aikaa pienen lasin rieslingiä. Töistä ei ollut puhuttu yhtään. Eevi oli

kyllä yrittänyt kysellä muutamaan otteeseen, mutta Juuri-
nen oli vain todennut, että töitä ehtii miettiä sitten myöhem-
minkin, nyt oli toisenlaisen elämän aika, ja kutittanut vau-
vaa leuan alta.

Juhannusaatto oli ollut kaikkien Eevin toiveiden mukai-
nen, rauhallinen, onnellinen ja herkullisten ruokien täyt-
tämä. Juuriset asuivat kävelymatkan päässä Eevin kotoa,
ja hänestä oli ollut ihanaa kävellä hiljaisen kaupungin hal-
ki kesäillassa työntäen lastenvaunuja ja kuunnellen Mire-
kin iloista puhetta siitä, miten juhannus rentoutti kaikki
suomalaiset sellaiseen tilaan, jossa heidän pitäisi aina olla.
He olivat tehneet kotimatkasta pidemmän kävelylenkin,
ja kävelleet Juurisilta Myllykalliolle ja kaartaneet sieltä Ul-
rika Eleonoran kirkon ohi. Kaupunki oli ollut täysin autio
ja niin kaunis juhannusaaton hiljaisuudessa, oli kuin koko
Kristiinankaupunki olisi ollut juhannusyönä vain heidän
pienen perheensä, tai siltä se tuntui.

He olivat vauvan syntymän jälkeen panneet nukkuma-
järjestelynsä uusiksi siten, että Mirek nukkui vierashuonees-
sa ja Eevi ja vauva makuuhuoneessa. Eevi halusi mahdolli-
simman hyvät yöunet, ja kun vauva nukkui hänen vieressään
unipesässä, oli hänen helppo imettää montakin kertaa yös-
sä ilman että omat unet siitä suuremmin kärsivät. Eevistä
oli ihanaa nukkua vauvan vieressä, ja hän arvosti myös sitä,
että Mirek piti heistä huolta, varsinkin hänen syömisistään
ja juomisistaan. Hän kuuli miehen viheltelevän keittiössä
ja avaavan olutpullon. Ulko-ovi kolahti ja talo hiljeni täysin.

Juhannusaatto oli todella erilainen kuin yksikään hänen
aiemmin kokemansa, mutta niinhän se kai oli, ettei mikään
ollut enää entisellään pienokaisen maailmaan saapumisen

jälkeen. Eevi huokaisi onnellisena, silitti vielä kerran vauvan poskea, kääntyi sitten vartalotyyny kainalossaan kyljelleen ja pani silmät kiinni.

LUKU 2

Mats ei varsinaisesti pitänyt puheiden pitämisestä, mutta hän tiesi, että sitä häneltä odotettiin, joten hän nousi ylös ja kilautti veitsellä lasin kylkeen saadakseen iloisesti pulputtavan porukan huomion.

Hänestä 30 henkilöä juhannusaaton illallisella oli vähän liikaa. Ei ollut kyse siitä, etteikö hän olisi pitänyt näistä ihmisistä, hänen sosiaalinen akkunsa vain tyhjentyi niin totta kai tällaisissa tapahtumissa. Hän odotti jo sitä hetkeä, kun saisi vetäytyä yöpuulle päivystysvuoroonsa vedoten ja jättää humalaiset vieraat ja Helenan sukulaiset kehumään toisensa ja itsensä kumoon. Mutta koska tilanne oli mikä oli, Helena oli saanut päättää kaikesta. Hän oli suunnitellut juhannusmenua viikkokaupalla ja halunnut kuitenkin kuulla Matsin mielipiteen kaikesta, vaikkei Mats tiennyt, kumpi sopi paremmin mansikoiden kanssa, aidolla vaniljalla maustettu kermavaahto vai mascarpone. Lisäksi vaimo halusi Matsin kehuvaan kaikkea, eikä hänelle riittänyt, että Mats sanoi jonkin näyttävän hyvältä tai vaikuttavan herkulliselta, vaan hänen piti kertoa, mistä erityisesti piti ja miksi.

Noustessaan Mats näki appiukkonsa katseesta hyväksynnän, jossa toki oli myös aavistus ylimielisyyttä. Helenan isä Runar oli syntynyt pitämään maljapuheita ja saattoi koska tahansa pitää ex tempore -puheen, joka oli aina ytimekäs ja osuva sekä usein liikuttava. Mats tunsu hien nousevan alaselkään, kun katseet kiinnittyivät häneen. Hän päätti katsoa poikaansa Joakimia ja tämän tyttöystävää, jotka hymyilivät rakastuneina. Hän huomasi sivusilmällään myös, kuinka Tor nyökkäsi hänelle rohkaisevasti. Mats oli tuntenut Torin yhtä kauan kuin Helenankin, ja Tor oli tässä porukassa hänelle Joakimin ja Helenan jälkeen läheisin. Kun Matsin ja Helenan välit olivat parin viime vuoden aikana kriisiytyneet, oli Tor ollut ottamatta puolia, vaikka Mats arvelikin tämän olleen Helenan tukena. Matsia kohtaan mies oli kuitenkin ollut koko tuon ajan ystävällinen ja tarjonnut tukeaan tarvittaessa. Matsin vatsanpohjassa muljahti, kun hänen mieleensä livahti muistikuva viime kesän alusta ja hotelli Astorista. Runarin yskäistessä hän tajusi olleensa liian pitkään hiljaa ja aloitti lyhyen puheensa:

”Niin mukavaa, kun olette kaikki täällä! Halusimme Helenan kanssa koota kaikki pitkästä aikaa saman juhannuspöydän ääreen ja –” Matsin työpuhelin alkoi soida vaativasti, ja hän rekisteröi pettymyksen Helenan ja tämän isän kasvoille. Sisimmässään Mats tunsu helpotusta. Hän lausui pahoittelunsa nopeasti keneenkään katsomatta ja poistui pöydästä rannan suuntaan.

”Bergholm.”

”Pia Kaakko keskuksesta tässä, hei. Kristiinankaupungista on tullut ilmoitus... no, verestä.”

”Verestä?” Mats katsahti pöytään päin ja näki, että siellä

nostettiin jo snapsimaljoja, vaikka Runarin puhe oli vasta alkanut.

”Ilmeisesti Ulrika Eleonoran kirkon portailta on löytynyt huomattava määrä verta.” Kaakon ääni oli vakava.

”Ihmisen?” Mats kysyi ja rypisti kulmiaan.

”Se ei ole varmaa tässä vaiheessa, mutta Laajavuori kertoi, että verta on valtavasti ja se vaikuttaa tuoreelta. Sen lisäksi hän oli löytänyt luodin, ja yksi hautakivi on kaadettu.”

”Mutta ei loukkaantunutta henkilöä missään, vai?”

”Ei ketään missään. Laajavuoren kommentti oli kuitenkin, ettei verta vuotanut henkilö, jos se on henkilö, voi olla enää elossa, niin paljon verta on.”

”Oliko luodista lisätietoa, tai jotain arviota aseesta?”

”Laajavuori epäili kivääriä, ei muuta lisätietoa.”

”Ok, lähden tulemaan”, Mats vastasi päättäväisesti.

”Onhan siellä Kristiinankaupungissa Jansson ja muitakin, jos he ensin, ettei sinun tarvitsisi jättää juhannuksen viettoa kesken. Ajattelin vaan, että tutkinnanjohtajana sun on hyvä tietää.” Kaakko kuulosti epäilevältä.

”Ei minulla mitään jää kesken, käyn mielelläni tarkistamassa tilanteen itse”, Mats vakuutti.

”Selvä, hätyytänkö jonkun vielä sun ja Laajavuoren lisäksi?”

”Ei tarvitse, mennään näin. Palaan, jos tarvitaan lisää porukkaa.”

Mats käveli takaisin terassille katetun pöydän luo ja kuuli, kuinka hänen appiukkonsa juuri lausui kauniista Suomen suvesta. Mats kumartui Helenan puoleen ja kertoi hälytyksestä Kristiinankaupungissa. Vaimo katsoi häntä pettymyksen silmissään mutta kuiskasi silti lempeästi:

”Aja varovasti.”

Mats irrotti köyden laiturista ja nousi veneeseen työntäen samalla sitä hieman irti laiturista. Hän käynnisti moottorin ja tunsu kasvavaa helpotusta, kun vene kiisi kauemmas laiturista ja saaresta. Maisemat olivat upeat juhannusaaton iltana, ja liikkeellä oli useampi vene. Mats tarkkaili vastaantulevia veneilijöitä vanhasta tottumuksesta, ruorijuopot erotti usein jo kaukaa. Nyt näytti olevan rauhallinen meno vesillä, ainakin toistaiseksi. Aurinko loisti vielä varsin ylhäällä ja taivas oli pilvetön. Mats siristi silmiään, kun tehtävän tiedot palasivat hänen mieleensä. Luoti ja veren määrä Ulrika Eleonoran kirkolla ei voinut merkitä mitään hyvää. Mats halusi käydä itse toteamassa tilanteen, kyseessä oli kuitenkin hänen entinen kotikaupunkinsa, ja siitä saattaisi olla apua tutkimuksissa. Saaresta oli vain vartin matka rantaan, ja Mats pääsisi rannassa suoraan autoonsa.

LUKU 3

Eevi ei yrityksistä huolimatta saanut nukahdettua. Hänellä oli jonkinlainen huono tunne sisällään, ja vaikka hän kuinka yritti katsella ihanaa vauvaansa ja hengitellä syvään ja tietoisesti, ei siitä ollut nyt apua. Hetken sängyssä pyörittyään Eevi nousi ylös. Hän asensi itkuhälyttimen, puki pehmeän oloasun päälleen ja meni ulos. Siellä Mirek istui aurinkotuolissa ja kuunteli antaumuksella musiikkia silmät kiinni, ja oli näemmä taas polttanut tupakkaa. Eevin läpi sujahti ärtymys. Hän oli sanonut miehelleen sata kertaa, että tämän pitäisi lopettaa tuo haitallinen tapa, mutta siitä seurasi vain pitkä keskustelu yksilönvapaudesta ja luettelo Eevin omista paheista.

Eevi ravisti ärtymyksen pois itsestään ja istahti miehensä viereen omalle aurinkotuolilleen.

Mirek havahtui ja katsoi häntä kysyvästi.

”En saa nukuttua”, Eevi totesi ykskantaan.

”Onko pienellä kaikki hyvin?” Mirek kysyi ensimmäisenä.

Eevi osoitti itkuhälytintä, ja Mirek väänsi saman tien kaiuttimensa volyymia pienemmälle. Hetken kuului vain pääskysten ääni, ja sitten itkuhälyttimestä kuului tuhinaa.

”Haluaisin mennä kävelylle korttelin ympäri.” Eevi katsoi Mirekiä.

”Siis nyt? Keskellä yötä?”

”Niin, nyt juuri. Minulla on levoton olo. Voi olla, että se pieni vapaus, jota sain maistaa Juurisilla, jäi päälle, ja nyt haluan karata.” Eevi virnisti Mirekille, joka otti mietteläänsä ilmeen vastaukseksi Eevin vitsailuun.

Mirek oli jo pidemmän aikaa vihjaillut Eeville, että tälle tekisi hyvää muukin elämä kuin pysytellä kotona kahdestaan vauvan kanssa. Eevi oli kuitenkin päättäväisesti todennut miehelleen, että tiesi kyllä, mikä oli parhaaksi hänelle itselleen ja vauvalle. He olivat olleet yhtä yhdeksän kuukautta, ja oli epärealistista, että hän yhtäkkiä haluaisi viettää aikaa itsekseen, erossa vauvasta. Totuus oli, että Eevi olisi välillä halunnut jäädä vauvakuplaansa pysyvästi, pitää koko muun maailman, sen pelot ja ahdistavat asiat heidän turvallisen pesänsä ulkopuolella. Tänä iltana koettu vapaus oli kuitenkin saanut hänet toisiin ajatuksiin, ja hänestä tuntui vihdoinkin siltä, että voisi käydä kävelyllä itsekseen.

”Mene ihmeessä kävelylle, jos siitä on jotain apua. Minä voin mennä siksi aikaa makkariin”, Mirek totesi hieman hämmentyneen oloisena ja oli jo nousemassa ylös.

”Riittää, että vahdit itkuhälyttimen kautta.” Eevi työnsi miehensä lempeästi rintakehästä takaisin istumaan. ”Sitä paitsi, en halua, että menet makuuhuoneeseen hönkimään tupakkailmaa vauvan hengitettäväksi.” Eevi heristi sormeaan Mirekille kuin leikillään, mutta hän tarkoitti mitä sanoi.

Eevi avasi portin ja astui kadulle. Hän katsoi kumpaankin suuntaan Itäistä Pitkäkatua. Missään ei näkynyt ketään, ja miksi olisikaan, keskellä kesäyötä Kristiinankaupungin kadut olivat kuolemanhiljaisia. Hän otti yhden

askeleen ja sitten toisen, ja totesi naurahtaen itsekseen, että kyllä, hän kykeni poistumaan pihaltaan ilman vauvaa. Hän käveli Uudenkadun risteykseen ja siitä Saunapuiستoon. Kesäyössä oli huumaavaa rauhaa, kuului vain lintujen laulua. Vähitellen hänen mielensäkin alkoi rauhoittua. Rantaan päästyään hän näki yksittäisen auton ylittävän ki-visillan kaukana, mutta muuten hän olisi voinut olla ainut ihminen maailmassa. Merenlahti oli tyyni ja uskomattoman kaunis, haituwait pilvet leijuivat vastarannan päällä aurinkoisessa juhannusyössä, ja sillankuopeessa oleva suihkulähde oli ainut liike koko rauhaisassa maisemassa. Eevi tunsu kiitollisuuden kyneleiden nousevan silmiinsä. Hän muisti sen ajan, kun oli miettinyt tässä samassa rannassa, ettei koskaan tulisi äidiksi, ettei hänellä koskaan olisi mahdollisuutta antaa lapselle sitä ihanaa idylliä, jonka Kristiinankaupunki tarjosi ja jonka hän oli saanut itse lapsuudessaan kokea.

Eevi käveli isolle kivellet ja hänen mieleensä tulvahti muistoja toissakeväältä, kun hän oli tavannut tällä paikalla henkilön, jonka tarina oli järkyttänyt häntä sydänjuuria myöden. Eevi ei kuitenkaan halunnut ajatella sitä, ja hän työnsi ajatukset tuosta kohtaamisesta mielestään. Hän halusi ajatella vain hyviä ajatuksia nyt, kun ihmeistä suurin oli tapahtunut, hän oli tullut raskaaksi ja saanut lapsen. Vastoin kaikkia ennustuksia ja odotuksia hänestä oli tullut äiti. Se tuntui samaan aikaan mitä suurimmalta ihmeeltä ja täysin luonnolliselta. Sillä sekunnilla, kun Eevi oli saanut tietää tulleen raskaaksi, hän oli tiennyt kaiken menevän hyvin. Ja hyvin kaikki oli mennytkin, vain synnytys oli ollut hie-man dramaattinen, kun vauva oli mennyt yliajalle ja lopulta

lakannut liikkumasta vatsassa, mutta kaikki oli kääntynyt parhain päin kiireellisen sektorin avulla.

Eevin puhelin väräsi ja hänen sydämensä hyppäsi kurkuun. Oliko vauvalla jokin hätä? Mutta kun hän avasi puhelimen näytön, hän huomasi saaneensa WhatsApp-viestin Salimalta.

He olivat olleet Saliman kanssa samaan aikaan Vaasan keskussairaalaan, ja heidän vauvansa olivat syntyneet muutamien tunteiden erotuksella toisistaan. Se oli sitonut naiset yhteen tiiviisti. Sillä ei ollut merkitystä, etteivät he olleet koskaan aiemmin tavanneet, eikä sillä että heidän elämässään ei ollut paljoa samaa, että he olivat eri maista ja päätyneet samaan synnytyslaitoksen huoneeseen aivan eri lähtökohdista. Niinä tunteina heidän välisensä side oli kasvanut vahvaksi.

Hei ystävä! En tiedä pääsemmekö huomenna, vauva on vähän yskäinen. Valvon täällä hänen kanssaan.

Eevi istui puistonpenkille ja kirjoitti vastauksen:

Voi että, toivottavasti pian helpottaa. Mun äiti (sairaanhoidon ja ammattilainen) aina neuvoo, että jos lapsella on yskää, niin pilkkottu sipuli huoneessa auttaa.

Hän lisäsi vielä halausemoja, mietti hetken, poisti sen ja vaihtoi tilalle sydämen. Se oli riittävän yleismaailmallinen eikä jättänyt tulkinnanvaraa.

Kiitos neuvosta, ja hyvää yötä sinne. Toivottavasti vauva nukkuu, vaikka sinä selvästikään et.

Saliman viestin perässä oli nauruhymiö, ja Eeviä hymyilytti. Salima tiesi, että hänen hormoninsa saivat hänet välillä valvomaan outoihin aikoihin, ja myös tekemään kaikkea tavanomaisesta poikkeavaa. Eevi toivotti vielä Salimalle hyvää yötä ja jäi katsomaan, kun kolme pistettä pomppi näytöllä pitkään, mutta viestiä ei tullut. Hän nosti katseensa hetkeksi puhelimesta ja ihaili keskikesän kauneutta, mutta kun hän vilkaisi taas näyttöä, ei viestiä vielääkään ollut tullut. Hän näki, että Salima kirjoitti yhä. No, hän näkisi myöhemmin, mitä viestissä lukisi. Hän tiesi, että Salimalle oli tärkeää saada viestit kirjoitettua hyvällä suomen kielellä, vaikka Eevi oli sanonut monta kertaa, että kaikkihan kirjoittivat viestit ihan miten sattuu. Salima ei kuitenkaan suostunut toimimaan niin. Hän sanoi, että oppi samalla vielä paremmaksi kielenkäyttäjäksi, kun tarkisti oikeakielisyyden.

Eevi katseli merenlahtea ja mietti huomista. Hän oli josain hormonihöyryissään halunnut pyytää vanhempansa ja veljensä perheineen heille juhannuspäivän brunssille, ja huomannut kutsuneensa myös Saliman ja tämän perheen. Nyt hän mietti tosissaan idean järkevyyttä. Olisi hieno hetki koota koko lähisuku yhteen ensimmäistä kertaa vauvan maailmaantulon jälkeen, mutta miksi hänen oli pitänyt valita juhannuspäivä, se ei ollut ehkä järkevintä toimintaa. Alitajuisesti hän kuitenkin tiesi syyn aikatauluun. Hän oli halunnut varmistaa, että isä ottaisi juhannusaaton hillitys-ti alkoholin suhteen, ja tämä oli tervetullut brunssille vain selvin päin.

Vaikka Eevi rakasti keskikesän juhlaa, siihen liittyvät lapsuuden varjot saivat hänet varpailleen. Nyt kun hänellä oli oma perhe, hän halusi järjestää juhannuspäivän brunssin,

johon sisältyisi naurua, keskusteluja ja perheen läsnäoloa ilman edeltävänä päivänä nautitun alkoholin vaikutuksia. Eevi tiesi, että jos juhlapäivää seuraavalle aamulle oli odotettavissa jotain erityistä, isä saattaisi hillitä kulutustaan. Brunssi oli siis paitsi tapa koota perhe yhteen, myös hienovarainen strategia. Hän ei ollut sanonut isälleen asiasta suoraan, mutta toivoi koko sydämeästään, että juhannuspäivän merkitys kannustaisi tätä hillittyyn juhlintaan aattona.

Eevin isä ei ollut koskaan ollut ilkeä juodessaan. Päinvastoin hänestä tuli lempeämpi ja tunteellisempi, mutta se johti ajoittain kaaokseen. Eevin lapsuudessa isä oli aina löytänyt syyn nostaa lasi, olipa sitten kyseessä juhla, onnistuminen, pettymys tai tavallinen lauantaipäivä. Eevi oppi jo lapsuudessaan tarkkailemaan isän eleitä ja puhetapaa. Hän osasi laskea, montako lasillista isä oli juonut ja varautua siihen hetkeen, kun ilta saattaisi riistäytyä hallinnasta. Vaikka yleensä kaikki meni hyvin, juhlapäiviin liittyvä arvaamattomuus oli jättänyt jäljen, jota Eevi kantoi yhä mukanaan.

Eevi halusi isänsä olevan täysin läsnä lapsenlapsensa kanssa ollessaan. Ajatus oli kirkastunut Eeville oman äitiyden myötä. Hän tiesi, että isän vanhemmuuteen liittyvät vaikeudet olivat johtuneet osin sen ajan kasvatuskulttuurista, osin isän henkilökohtaisista demoneista, mutta hän oli myös pistänyt ilokseen merkille, että Eevin veljen lapsien suhteen isä oli aina pitänyt huolen asioista ja pysynyt selvin päin. Eevi näki kyllä, kuinka paljon isä rakasti lapsenlapsiaan ja halusi olla heille paras mahdollinen isoisä.

Silti Eevi ei voinut olla ajattelematta lapsuuttaan, juhlia, joissa äiti kantoi vastuuta sekä isästä että heistä lapsista, ja hetkiä, jolloin teini-ikäinen Eevi oli toivonut äidin jättävän

isän. Mutta aikuisena hän oli oppinut arvostamaan vanhempiensa suhdetta ja ymmärtänyt, että kyseessä oli ollut heidän oma valintansa. Hänen tehtävänsä ei ollut tuomita vaan keskittyä siihen, millaisen elämän hän itse voisi rakentaa oman lapsensa kanssa. Ja Eevi tiesi kyllä hyvin, että verrattuna esimerkiksi Matsin isään oli hänen isänsä itse lempeys. Siitä huolimatta Eevi kantoi mukanaan niitä jälkiä, jotka hänen lapsuutensa turvattomuuden hetket olivat häneen jättäneet.

Terapiassa käydyt keskustelut olivat auttaneet Eeviä tunnistamaan ja ymmärtämään lapsuuden kokemusten vaikutuksen. Vaikka hän oli kantanut turvattomuuden tunnetta pitkään, oli hän silti oppinut näkemään isänsä ensisijaisesti hyvien puoliensa, ei sairauden valossa. Lopulta hänen isänsä oli monella tapaa samanlainen kuin moni muu hänen ikäpolvestaan: alkoholi oli läsnä elämän iloissa ja suruissa, ja humalahakuinen juominen oli melkein itsestäänselvyys. Se vaikutti olevan sukupolvikysymys, ja Eevi oli päättänyt, että se ei periytyisi seuraavalle.

Eevi vilkaisi vielä puhelintaan, mutta Salimalta ei ollut tullut viestiä, vaikka tämä näytti olleen paikalla vielä hetki sitten. Lämpimästä ja kauniista kesäyöstä huolimatta Eevin tuli hieman vilu, ja hän päätti lähteä kotiin. Hän käveli nopein askelin, jotka kuulostivat kovaaäänisiltä täysin hiljaisessa kesäyössä. Eevi vilkaisi taakseen muutaman kerran, hänen askeleensa tuntuivat kaikuvan ja kaiun myötä muuttuvan useammiksi askeleiksi, mutta hän ei nähnyt muita ihmisiä missään. Kun hän pääsi sisään kotipihan portista, hän tunsi sydämensä hakkaavan hurjasti.